

Analys av elevers inflytande och delaktighet i ett undervisningsområde, yngre åldrar

Didaktiken för undervisningen bygger på frågorna varför, vad och hur. Vad undervisar vi om och varför gör vi det? Hur undervisar vi om det och varför gör vi det? I den här uppgiften ska ni få fördjupa er särskilt i hur-frågan och hur didaktikens hur-fråga kan användas som planerings-, genomförande- och uppföljningsverktyg.

I en forskningsöversikt, genomförd av Iann Lundegård och Cecilia Caiman, Stockholms universitet, identifierade de fem olika former för planerande av elevers delaktighet:

- Initiativtagande/agens: elevers möjlighet att äga, ta initiativ och påverka
- Deliberation: elevers möjlighet att samtala, lyssna och överlägga
- Kreativitet/Innovation: elevers möjlighet att föreställa sig och skapa
- Kritik/Normkritik: elevers möjlighet att kritisera och utmana
- Autenticitet: elevers möjlighet att delta i äkta, direkta möten som berör

De här formerna för deltagande är viktiga för att elever ska kunna utveckla sin handlingskompetens och demokratiska förmåga.

Om ni vill få en lite djupare förståelse för dessa former för deltagande kan ni titta på Iann Lundegårds föreläsning [Elevers delaktighet och inflytande, föreläsning – Göteborg - YouTube](#)

Praktisk uppgift i arbetslaget

Nu ska ni få analysera ett undervisningsområde som ni genomfört i arbetslaget med syfte att kritiskt granska och diskutera planeringen och genomförandet av undervisningen utifrån de fem formerna för deltagande. Diskussionen kommer att sammanfattas i ett rosdiagram. Utifrån resultatet ni kommer fram till ska ni formulera förbättringsområden till nästa gång ni ska genomföra undervisningsområdet, för att stärka elevernas inflytande och delaktighet.

För att det ska bli lättare att förstå uppgiften har vi konstruerat ett fiktivt exempel. I exemplet har arbetslaget genomfört ett tema om biologisk mångfald. Arbetslaget börjar med att tillsammans minnas tillbaka och kartlägga vad som gjordes i planering och genomförande av temat. Det utmynnar i en lista som kanske ser ut så här:

- Vi bestämde på en APT att vi ska gynna biologisk mångfald på vår skolgård. Uppgifter fördelades mellan de olika arbetslagen.
- Vårt arbetslag fick ansvar för att plantera växter som drar till sig insekter. Vi bestämde oss för att plantera fjärilsbuskar.
- En i arbetslaget fick ansvar för att köpa jord och växter.
- En planerade undervisning om insekter.
- En valde ut plats och tillfälle för plantering.
- På måndagen i v 18 presenterades temaarbetet för eleverna.
- På onsdagen planterade eleverna buskarna och vi pratade om biologisk mångfald.
- På torsdagen fick eleverna rita och skriva om fjärilar.

- Elevernas bilder sattes upp i korridoren utanför matsalen på fredagen, så att andra elever kunde ta del av deras arbete.

Efter kartläggningen är det dags att analysera temaarbetet utifrån elevers delaktighet och inflytande baserat på de fem formerna för deltagande. Då kanske anteckningarna från diskussionen ser ut så här:

Autenticitet: Eleverna planterade fjärilsbuskar på skolgården. Det var ett äkta inslag i undervisning – lärande i en verklig situation.

Initiativtagande/agens: Vi lärare bestämde vilka buskar och var de skulle planteras. Eleverna hade inte möjlighet att komma med egna initiativ i planeringen. De kunde ta lite egna initiativ när vi planterade och när de skulle rita och skriva, för de fick välja en fjäril de ville skriva om.

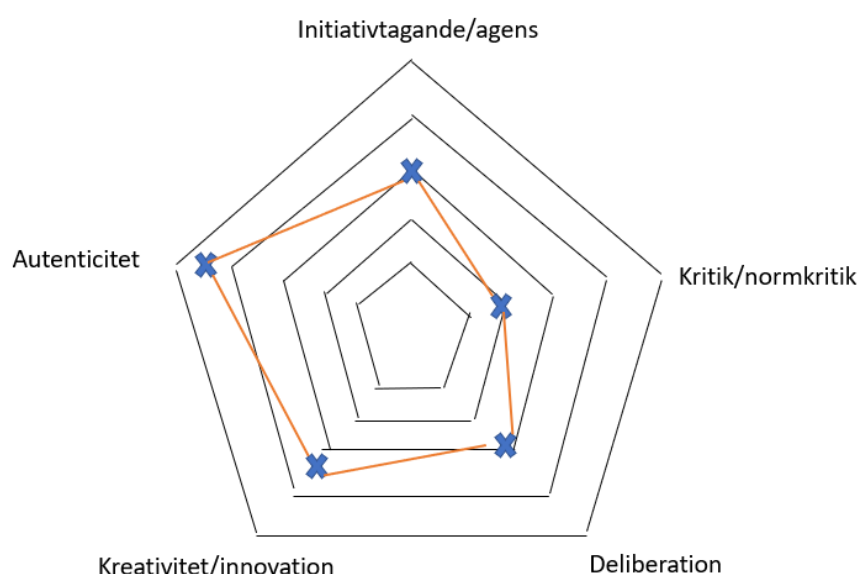
Kritik/normkritik: Vi skapade inte utrymme för att ifrågasätta genusroller när vi genomförde de praktiska momenten. Vi pratade om biologisk mångfald men problematiserade inte varför den behövs.

Deliberation: Eftersom vi lärare planerat och bestämt vad som skulle planteras och var på skolgården, så blev det inte så mycket dialog med eleverna kring de delarna. Vi hade inte så mycket samtal under själva genomförandet heller.

Kreativitet/innovation: Vi var kreativa genom att måla och skriva om fjärilar. Men vi provade egentligen inte något nytt, vi hade kunnat utmana eleverna mer för att det skulle bli mer innovativt.

Analysen ritas sedan in i ett rosdiagram. I mitten av diagrammet är inflytandet inget/lågt och längst ut genomsyrar elevernas delaktighet och inflytande både planering och genomförande.

Tema: Biologisk mångfald

Utifrån analysen identifieras förbättringsområden till nästa gång.

Arbetar för att bevara naturen
för både människor och djur.

together possible.

wwf.se

WWF, i Sverige registrerat som Världsnaturfonden WWF, Ulriksdals Slott, 170 81 Solna: 08-624 74 00, info@wwf.se, www.wwf.se; organisationsnummer: 802005-9823; plusgiro 90 1974-6, bankgiro 901-9746; Verksamheten kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll

Varumärkena WWF®, World Wide Fund for Nature® och ©1986 Pandasympolen ägs av WWF-World Wide Fund For Nature (tidigare World Wildlife Fund).

Fem former för deltagande – analys av ett undervisningsområde

Underlag för analys i arbetslag: _____

Kartläggning av undervisningsområdet: _____

-
-
-
-
-
-
-

Autenticitet:

Initiativtagande/agens:

Kritik/normkritik:

Deliberation:

Kreativitet/innovation:

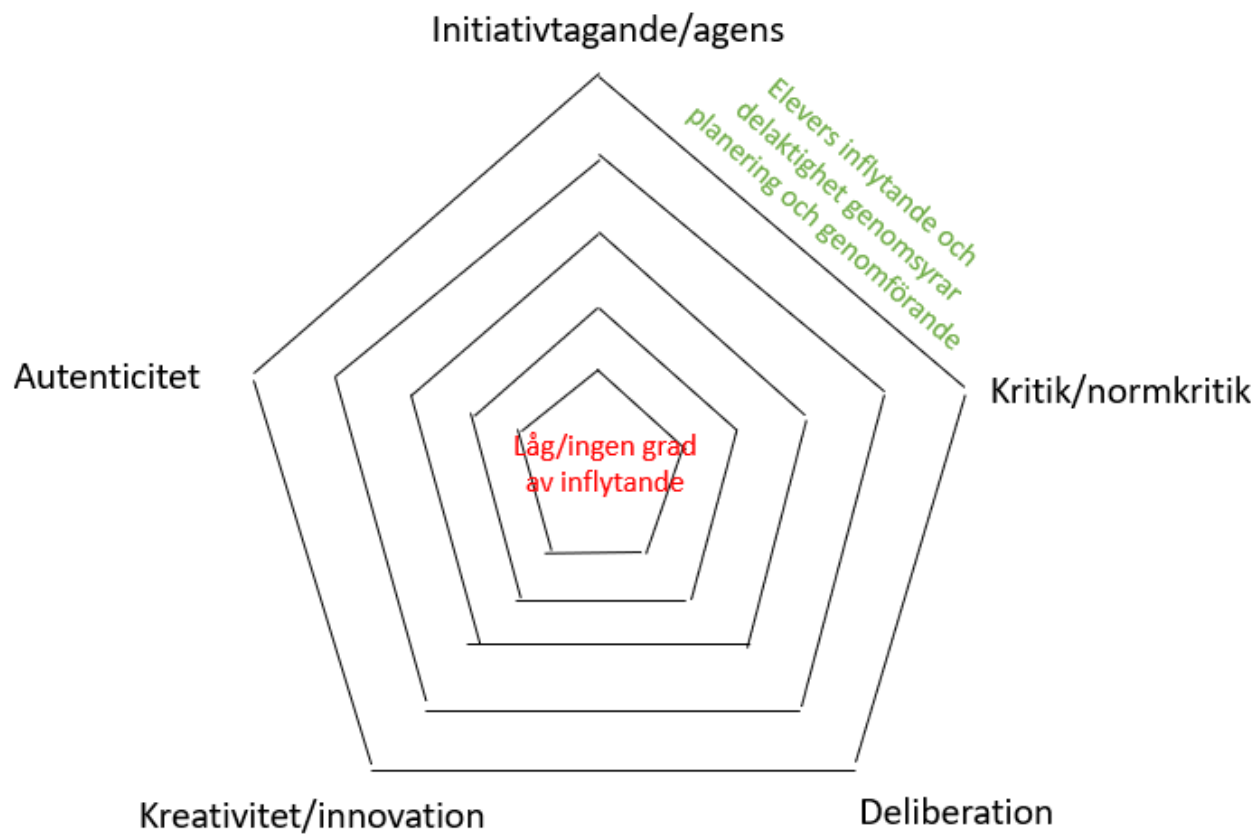
Arbetar för att bevara naturen
för både människor och djur.

together possible.

wwf.se

WWF, i Sverige registrerat som Världsnaturfonden WWF, Ulriksdals Slott, 170 81 Solna; 08-624 74 00, info@wwf.se, www.wwf.se; organisationsnummer: 802005-9823; plusgiro 90 1974-6, bankgiro 901-9746; Verksamheten kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll

Varumärkena WWF®, World Wide Fund for Nature® och ©1986 Pandasymbolen ägs av WWF-World Wide Fund For Nature (tidigare World Wildlife Fund).

Det här vill vi göra annorlunda nästa gång:

Arbetar för att bevara naturen för både människor och djur.

together possible.

wwf.se

WWF, i Sverige registrerat som Världsnaturfonden WWF, Ulriksdals Slott, 170 81 Solna: 08-624 74 00, info@wwf.se, www.wwf.se; organisationsnummer: 802005-9823; plusgiro 90 1974-6, bankgiro 901-9746; Verksamheten kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll

Varumärkena WWF®, World Wide Fund for Nature® och ©1986 Pandasymbolen ägs av WWF-World Wide Fund For Nature (tidigare World Wildlife Fund).